

Секція 4. Професійна відповідальність фахівця технічного профілю в сучасних умовах

УДК 008.2

Р. Мацега

Державний університет "Люблінська Політехніка" (Польща)

ЕТИЧНИЙ КОДЕКС ІНЖЕНЕРА ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

R. Matseha

SOFTWARE ENGINEER CODE OF ETHICS

В зв'язку з проникненням техніки та технологій у всі сфери суспільного життя, комп'ютеризацією сучасного світу, роль професії інженера на сьогодні стала особливо значимою. Саме інженери не тільки покращують якість життя сучасної людини, а і створюють нове середовище існування для наступних поколінь. Відповідно, визріло питання: чи відповідають фахівці технічної сфери за результати своєї професійної діяльності, і, якщо так, то в якій мірі? Одним з перших кодексів інженерної етики можна вважати Етичний кодекс честі Американської спілки будівельних інженерів 1914 р.. На теперішній час детально розроблені етичні кодекси існують у багатьох країнах. Наприклад, Кодекси Американської ради інженерів-консультантів; Американських товариств інженерів-хіміків, інженерів-теплотехніків, інженерів-механіків та ін.; Австралійської асоціації інженерів консультантів; Національної Ради інженерів та науковців Франції; Канадської ради професійних інженерів; Міжнародної федерації інженерів-консультантів; Японського товариства інженерів промислового та цивільного будівництва тощо. В цих документах сформульовані загальні правила поведінки представників професії, серед яких можна виділити: 1) інженер повинен виконувати роботи тільки в межах своєї компетенції та при цьому намагатися збільшувати компетенцію і престиж технічної професії; 2) бути чесним, справедливим і неупередженим у питаннях технічної політики, бути відданим своєму роботодавцю; 3) використовувати свої знання і майстерність для поліпшення добробуту суспільства

Особливе місце в системі інженерної діяльності на сьогодні займають створення програмного забезпечення. Як засвідчує статистика, розробкою програм зайнято майже 7 мільйонів людей, а тих, хто активно використовує програмні системи у своїй діяльності за фахом, нараховують десятки мільйонів. В кінці ХХ століття спільний комітет організацій ACM (Association for Computing Machinery – Асоціація з обчислювальної техніки), комп'ютерного співтовариства IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers – Інститут інженерів з електротехніки і електроніки) та CS (British Computer Society – Британське комп'ютерне співтовариство) опублікували кодекс професійної поведінки інженера з розробки ПЗ, або етичний кодекс – IEEE-CS/ACM Software Engineering Code of Ethics and Professional Practices (Кодекс етики і професійної практики програмної інженерії). У преамбулі кодексу сформульовані його цілі, а далі у восьми пунктах викладені принципи. Перша основоположна мета – “інженери ПЗ повинні служити тому, щоб аналіз, специфікація, проектування, розробка, тестування і обслуговування ПЗ стали вигідною і поважаною професією”. Друга основоположна мета полягає в тому, що інженери ПЗ мають бути “вірними цілям здоров'я, безпеки і блага суспільства”. Наступні вісім принципів вказують шлях реалізації поставлених цілей: 1. Відповідність діяльності суспільним інтересам. 2. Задоволення запитів клієнтів і роботодавців. 3. Високі стандарти виробництва. 4. Чесність та неупередженість професійних суджень та оцінок. 5. Етичність керівництва. 6. Репутація професії. 7. Колегіальність. 8. Особистісний ріст.

Література

1.В. Ліщина. Проблеми формування етичного кодексу інженерів програмного забезпечення. Вісник НТУ “ХПІ», 2013, №16(989) – с. 90-95.